

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 262. — ŠTEV. 262.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 8, 1933. — SREDA, 8. NOVEMBRA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XII

GENERAL JOHNSON OCITA FORDU DIKTATORSTVO

NAPETOST NA SREDNJEM ZAPADU NI POPUSTILA, V SPLOŠNEM SE JE PA POLOŽAJ IZBOLJŠAL

Stavkujoči farmerji so zažgali železniški most. —
Governor države Iowe razmišlja, če naj pošlje
vojaštvo proti štrajkarjem. — Administrator
NRA svari farmerje pred ljudmi, ki ovirajo pred-
sednikova prizadevanja za gospodarsko obnovo.

Iz poročil, ki so dospeli včeraj iz raznih krajev
dežele, je razbrati, da je napetost med stavkujoči-
mi delavci in delodajalci nekoliko ponehala.

V okrajih mehkega premoga je zavladal mir, in
delavci se trumoma vračajo na delo.

V okrožju trdega premoga v severovzhodnem de-
lu Pennsylvanije so zastavkali pristaši nove maj-
nerske unije, ki je skozinsko radikalna.

Ker se včeraj na volilni dan ni delalo, ni bilo mo-
goče dognati, koliko premogarjev se udeležuje
štrajka.

Proti avtomobilu, v katerem so se vozili trije ur-
adniki zveznega poljedelskega urada, je bila v bli-
žini Scrantona vržena bomba, ki pa ni povzročila
nikake škode. V splošnem je vladal v stavkarskem
ozemlju mir.

V Vanderburgh okraju v Indiani je začelo obra-
tovati šest premogovnikov, ker je družba ugodila
vsem zahtevam stavkarjev.

Pri Sioux City so stavkujoči farmerji zažgali že-
lezniški most. Governor Herring se še vedno obo-
tavljja poslati proti stavkarjem milico, tda če se bo-
do nemiri nadaljevali, bo to brez dvoma storil.

MINNEAPOLIS, Minn., 7. novembra. — Gene-
ral Hugh S. Johnson, administrator NRA, je danes
spustil ostro puščico proti Henryu Fordu. Ime-
noval ga je diktatorja ter zapretel z najstrožjimi
kaznimi verižnikom in izkoriščevalcem, ki hočejo
sabotirati predsednikov program za obnovo ameriškega
gospodarstva.

— Vstaja farmerjev ima mogoče kak cilj, — je
dejal Johnson, — toda vstaja proti njihovim prija-
teljem ni na mestu. Proti svojim sovražnikom,
proti tiranstvu in zanemarjanju naj bi se puntali.
Ali ste dobili kaj od gospodov, ki vas sedaj ščuva-
jo proti predsednikovemu programu? Ničesar dru-
gega niste dobili kot razmere, ki so slične sužen-
stvu. Vse prebivalstvo s farmerji vred naj podpira
predsednika Rooseveltu in naj mu da priliko, da
izvede svoj program.

— NRA so začeli od gotove strani napadati. —
Kdo jo napada? Verižniki jo napadajo, in mu bo-
mo te napade odbili z vsemi sredstvi, ki so nam na
razpolago.

— Pred kratkim mi je nekdo očital, da si svo-
jim diktatorsko oblast. Ta očitke je prišel od mo-
ža, ki izvaja s pomočjo svoje sile in bogastva brez-
obzirno gospodarsko diktatorstvo našega časa. Ne sa-
mo v miru, tudi v vojni je zavzemal samodržno sta-
lišče in sem imel kot s takim dosti opravka. Pri na-
kupu in prodaji je delal narodu predpise in se ni o-
ziral na nič drugega kot na svoje lastne interese.

Johnson je poudarjal, da nima NRA nobenega
stika z AAA (pomoč za farmerje). V odgovor na
očitke, da je pomoč za farmerje prepočasna, je de-
jal: — Predsednik Roosevelt nima nikake čarobne
palice, s katero bi izpremenil v rožnato prosperite-
to položaj, ki ga je povzročila republikanska admi-
nistracija. Predsednik stori vse, kar je v človeški
moči. Namesto, da mu z nerazumevanjem otežkoča-
te delo, bi ga morali potrpežljivo podpirati. Na Ju-
gu so se pridelovalcem bombaža in tobaka razme-
re izboljšale. Že dolgo let niso bili tako dobro pla-
čani za svoj pridelek. Položaj v žitnem pasu ni za-
dovoljiv, toda primerjajte ga z razmerami, ki so
vladale meseca marca, pa boste opazili razliko.

Suhaci zmagali baje v dveh državah

RUSIJA JE OBSODILA JAPONSKO

Rusija je prisiljena ojači-
ti vojsko v Sibiriji. —
Obletnica boljševiške
revolucije.

Moskva, Rusija, 7. novembra. —
Predsednik sveta ljudskih komi-
sarjev, Vačeslav Molotov, je izra-
zil upanje na ugoden izid poga-
janj med predsednikom Rooseveltom
in Maksimom Litvinovom v
Washingtonu. Ostro pa je tudi
posvaril Japonsko, da naj drži
svoje roke proč od sovjetskega
ozemlja na Daljnem Istoku.

Molotov je govoril ob prisotno-
sto Josipa Stalina, predsednika
Kalinina in drugih komisarjev
ter sovjetskih visokih uradnikov
v moskviški operi ob priliki obha-
janja 16-letnice boljševiške revo-
lucije.

Molotov je rekel, da pogajanja
med Rooseveltom in Litvinovom
ne bodo omejena samo na odno-
šaje obeh držav, temveč z ozirom
na odnose celega sveta.

Glede Japonske je rekel Molo-
tov, da sovjetska mirovna politi-
ka ni odvisna od Rusije, temveč
od načrtov in namer drugih dr-
žav onstran meje sovjetske unije.
Nato omenja pogajanja za prodajo
kitajske železnice in na sovjetsko
ponudbo, da bi Japonska sklenila
z Rusijo nenapadno pogodbo,
katero pa je Japonska odklonila.

Dalje je govoril Molotov: —
Dogodki v Mandžuriji kaže-
jo, da so bile pogodbe med Rusi-
jo in Mandžurijo, kakor tudi z
Japonsko kršene.

— Poleg tega pa postaja japo-
nsko časopisje vedno nesramnejše,
ko objavlja načrte za osvojitve
Sibirije.

— To nam daje povod, da smo
na straži in nas obvezuje, da smo
pripravljeni na dogodke, katerih
ne vidimo naprej. Mandžurska
vlada za te dogodke ni odgovor-
na. Japonska je tam gospodar in
vsled tega za vse odgovorna.

— Zato moramo, četudi skuša-
mo povsod obdržati prijateljske
odnose, kakor smo zadnja leta
vedno delali, rdečo armado na
Daljnem Istoku ojačiti.

— Prepričani smo, da bo zma-
govita, ko pride oni trenutek.

KOMISAR LITVINOV V WASHINGTONU

Medtem, ko je sovjetska Rusija
obhajala 16-letnico boljševiške
revolucije, je zunanji komisar
Maksim Litvinov prišel s parni-
kom "Berengaria" v New York.

Ob 8.30 sta odpluli dve patrolni
ladji "Manhattan" in "Hudson"
na morje, da se sestaneta z "Be-
rengarijo". Na ladji "Manhattan"
je bil vladin sprejemni odbor pod
vodstvom uradnika državnega de-
partementa Jamesa Clementa Dunn,
"Hudson" pa je pripeljal časni-
karske poročevalce.

Za Litvinovo varstvo so bile iz-
dane iste varnostne odredbe, ko
pred dvema letoma za italijanskega
zunanjega ministra Dino Grandi-
ja. Na ladji "Manhattan" je bil
odpeljan na pomol v Jersey City,
N. J., kjer je stal poseben vlak
pripravljen, da Litvinova in nje-
govo spremstvo, takoj odpelje v
Washington.

GOERING ŽE ZOPET V RIMU

Pruski ministrski pred-
sednik Goering je prišel
v Rim. — Z Mussolini-
jem bo razpravljaj o
oborožitvi.

Rim, Italija, 7. novembra. —
Nenadni obisk pruskega mini-
strskega predsednika generala
Hermanna Goeringa bo velike
važnosti z ozirom na stališče Nem-
čije o razorožitvi.

Goering je došel v Rim z aero-
planom v spremstvu heškega
princa Filipa, ki je poročel z ita-
lijansko princezo Mafaldo, in je
takoj po svojem prihodu obiskal
Mussolinija v palači Venezia. Po
kratkem razgovoru sta sklenila,
da se sestaneta naslednjega dne
in da bosta razpravljala o sploš-
nem evropskem položaju.

Politični krogi iz Goeringovega
obiska sklepajo, da Nemčija vsled
svojege izstopa iz Lige narodov
ni opustila tesnega političnega
stika med fašistovskima vladama
Nemčije in Italije.

Goeringov obisk ni bil takoj ob-
javljen ter je povzročil veliko
presenečenje.

Rim, Italija, 7. novembra. —
Po enournem razgovoru med Mus-
solinijem in generalom Goering-
om je zavladalo splošno mnenje,
da bo Mussolini sklical konfe-
renco štirih evropskih držav in
bo povabil tudi Združene države,
da pristopijo k zvezi kot peta dr-
žava.

Berlin, Nemčija, 7. novembra. —
Goeringov obisk v Rimu spravl-
ja tudi v zvezo z Vatikanom
zaradi imenovanja katoliškega
škofa v Berlinu, ker je škof
Scheribum umrl.

Goering želi, da bi bil na ber-
linsko škofijsko stolico povišan
dosedanj škof v Osnabrueku,
dr. Wilhelm Berning, ki je na-
zive, medtem ko papež podpira
škofa v Dueseldorfu Wolkerja.

MANČUKUO VLADAR HOČE BITI "MISTER"

Hsinčing, Mandžurija, 7. nov.
Mogoče ni bolj demokratičnega
in prijaznega vladarja na svetu
kot je bivši kitajski cesar in se-
danji vladar Mančukuo Henry
Pu-ji.

Dasi ga kitajski uradniki na-
zivajo z "Vaše veličanstvo" Ja-
ponci pa z "Vaša ekscelenca", sli-
či najrajši "Mister Pu-ji".
Z ozirom na to, da je Pu-ji kot
nekdanji kitajski cesar vladal 450
milijonom podložnikov in je dobi-
val za to svoje delo \$5,000,000 na
leto, je izredno priročno pristop-
iti. Toda nikdar ne žrtvuje svoje-
gega dostojanstva, uljudnosti in
izobrazbe.

Vsakemu časnikarskemu poro-
čevalcu so vrata njegove pisarne
vedno odprta. S tem hoče pokaza-
ti, da je svobodni vladar brez ja-
panskega nadzorstva. Kadar deli
avdijenco, ni nikdar videti kake-
ga Japoneca, temveč samo kitaj-
ski tolmač. V pogovoru nikdar ne
razpravlja o državnih zadevah,
temveč govori samo o navadnih
vsakdanjih stvareh. Zelo rad ima
fotografije, igra tenis in ima mno-
go konj in psov.

Naročite se na "GLAS NARODA",
največji slovenski dnevnik v
Združenih državah.

BOLGARSKI DRŽAVNIK LIAPČEV UMRL

Bil je odličen balkanski
državnik. — Sklenil je
sporazum z Jugoslavijo
zaradi Macedonije.

Sofija, Bolgarska, 7. novembra.
Andrej Liapčev, ki je bil bolgar-
ski ministrski predsednik od 1926
do junija 1931 in ki je podpisal
premirje v Solunu leta 1918, je
umrl za rakom. Star je bil 77 let.

Kot bolgarski ministrski pred-
sednik v najbolj nemirnih letih,
je Liapčev pokazal spretno dr-
žavništvo in smisel za zmernost,
kar je težko najti med balkanski-
mi državniki. Vedno se je izogib-
al političnega spora in nespora-
zuma ter je s kompromisi dosegel
marsikateri uspeh. Liapčeva za-
sluga je tudi, da se je spor med
Bolgarsko in Jugoslavijo zaradi
Macedonije mirnim potom porav-
nal.

Poleg tega, da je bil Liapčev
velik državnik, je bil tudi pri-
znan časnikar in odličen finanč-
nik. Ustanovil je več kooperativ-
nih družb in bank.

Po vojni je bil Liapčev v oz-
kem stiku z macedonskim upra-
vnanjem. Proti koncu svetovne
vojne ga je tedanji ministrski
predsednik Malinov poslal kot fi-
nančnega ministra na fronto, da
prouči razmere. Na njegovo pri-
poročilo je bolgarska vlada kma-
lu podpisala premirje v Solunu.

Bolgari so ga vedno dolžili, da
je bil kriv, da je bila Macedonija
priznana Jugoslaviji. Toda Liap-
čev je trdil, da Macedonije ni bi-
lo mogoče rešiti za Bolgarsko in
če je kdo želel, da bi bila Mace-
donija Bolgarska, je bil on sam,
ker je bil rojen v Macedoniji, ki
sedaj spada pod Jugoslavijo.

ANGLIJA NE BO PLAČALA DOLGA

London, Anglija, 7. novembra.
Ko je prišlo poročilo iz Washing-
tona, da so se prekinila pogaja-
nja zaradi angleškega dolga, so
nekateri angleški listi takoj pri-
čeli odločno zahtevati, da Angli-
ja odpove svoj dolg Združenim
državam v znesku \$4,000,000,000.

Tudi javnost se zavzema za to,
da Anglija 15. decembra ne plača
zapadlega deleža na dolg in pravi,
da je Mellon-Baldwinova po-
godba mrtva. Splošen vtis v ja-
vnosti je, da Anglija ne bo nikdar
več pričela odplačevati svojega
dolga po dogovoru iz leta 1928.
"Evening Star" pravi: — Raz-
režite vozil in odpovedite dolg.
Največjo uljudnost moremo izka-
zati Ameriki, če jo prenehamo si-
liti, da se za nekaj odloči, za kar
se ne bo nikdar odločila. Z odloč-
no odpovedjo skončajmo to zade-
vo.

LINDBERGH V ŽENEVI

Amsterdam, Holandska, 7. nov.
Charles A. Lindbergh je s svojo
ženo s svojim aeroplanom odletel
v Ženevo v Švici.

V Amsterdamu je prišel iz Pa-
riza. Tekom svojega bivanja v
Amsterdamu je obiskal več vlad-
nih uradnikov in se je posvetoval
z odličnimi avijatikami.

ZA PREKLIC 18. AMENDMENTA JE DOVOLJ DRŽAV NA RAZPOLAGO

Države Pennsylvania, Ohio in Utah so završile
delo, ki so ga pred letom dni smatrali celo največji
optimisti za nekaj nemogočega. Prohibiciji so za-
dale smrtni udarec. Še tri države so bile potrebne
za odpravo prohibicije, včeraj je pa o tem vpraša-
nju glasovalo šest držav.

VSA NEMČIJA BO POSLUŠALA A. HITLERJA

V petek bo Hitler govoril
po radiju. — Vsak radio
bo moral biti odprt. —
Po celi Nemčiji bo vla-
dal eno minuto molk.

Berlin, Nemčija, 7. novembra.
V petek od 1 do 2 popoldne, ko
bo Hitler v svojem zadnjem go-
voru v kampanji za splošne voli-
tve govoril o miru, časti in enako-
sti Nemčije, bo prestalo vse delo
v tovarnah, delavnicah in an po-
lju.

Narodno-socialistična propa-
ganda je razglasila, da bo cela
Nemčija prizorila največjo de-
monstracijo, kakršne še ni videl
svet, ko bodo po celi državi mol-
čali eno minuto, kar je do sedaj
bilo samo v počast mrtvim. Edi-
no delo, ki bo po molku dovolje-
no eno uro, bo poslušanje radija,
ko bo Hitler govoril iz neke ber-
linske tovarne. Vsi radiji morajo
biti odprti za poslušanje Hitler-
jevega govora. Kdor pa nima ra-
dija, mu mora vsaka hiša dovo-
liti, da pride poslušati.

Pričetek molka in Hitlerjevega
govora bo označila parna piščal
tovaren, v kateri bo Hitler imel
svoj govor, nato bodo dale zna-
menje piščali po vseh tovarnah.
trobili bodo avtomobili in piskali
železniški vlaki po celi Nemčiji.
Celo nemški parniki na morjih in
v tujih pristaniščih bodo piskali.
Šole bodo do tedaj zaprte, tovar-
niški delavci pa bodo morali to
uro nadomestiti.

Nazijsko časopisje izjavlja, da
mora biti celi svet preručan, da
stoji cela Nemčija za Hitlerjem v
njegovi politiki, ki je Nemčija iz-
stopila iz Lige narodov in razoro-
žitvene konference.

PREDRAGE VOLITVE

New Albany, Ind., 7. novembra.
Ko so bile po mnogih krajih Zdr.
države 7. novembra, v Greenville,
Ind. ni bilo volitev. Volilni urad-
niki pravijo, da so zadnje volitve
veljale \$45 in da je volilo samo
17 volilcev. Ker se je občinskim
očetom zdel ta izdelek previsok,
so sklenili, da se letos ne vrše vo-
litve.

TURŠKO MESTO V PLAMENIH

Istanbul, Turčija, 6. novembra.
Požar, ki je skoro popolnoma uni-
čil mesto Djevizlik, je končal ob-
hajanje desetletnice turške repu-
blike.

Sedem oseb je bilo ranjenih;
pogorelo je 114 hiš, 60 gospodar-
skih poslopij in mošeja. Ostalo je
samo še 28 hiš.

Kako je izpadlo glasovanje v
državi Kentucky, se bo izvedelo
še danes.

Suhačem je pa navzile temu o-
stala še ena tolažba. Iz poročil, ki
so dospela do včeraj zvečer, je bi-
lo razvidno, da sta North in South
Carolina glasovali za sušo.

To jim pa ne bo dosti koristilo,
kajti na razpolago je šestintri-
deset držav, ki so potrebne za uve-
ljavljenje 21. amendmenta, s ka-
terim se 18. amendment razve-
ljavlja.

Prohibicija bo odpravljena 5.
ozioroma najkasneje 6. decembra,
ko se bodo sestali delegati k dr-
žavni konvenciji v Maine.

V državi Pennsylvaniji je bilo
glasovanje za odpravo prohibicije
v razmerju 6:1.

V državi Ohio so zmagali mo-
kraci s 600,000 glasov večino.

V Bridgeport, Conn., je bili zvo-
ljen za župana socialist Jasper
McLevey.

V New Yorku je bil izvoljen
za župana republikanec Fiorello
La Guardia.

KUBANSKI DIJAKI PROTI POSLANIKU

Na svoji seji so dijaki za-
htevali, da je poslanik
S. Wells odpoklican. —
Podpirajo predsednika
Graua.

Havana, Kuba, 7. novembra. —
Visokošoleci so priredili velike de-
monstracije proti ameriškemu
poslaniku Summerju Welles, kate-
rega dolže, da skuša odstraniti se-
danjo vlado predsednika Ramo-
na Grau de San Martin in na nje-
govo mesto postaviti moža, ki bi
bil bolj naklonjen Združenim dr-
žavam.

Vladni pristaši kažejo proti
Wellesu veliko sovraštvo, ker ni
kakor so pričakovali, predsedniku
Rooseveltu priporočal, da prizna
novo kubansko vlado.

Dijaki so na predsednika Roo-
sevelta naslovili pismo, v katerem
zahtevajo, da odpokliče Wellesa.

OBRAVNAVA PROTI POŽIGALCEM

Berlin, Nemčija, 7. novembra.
Priča Stojanka Iskrava, ki je pri-
šla iz Moskve, je pri obravnavi
proti požigalcem nemške državne
zbornice izjavila, da je bil Blagoj
Popov poleti 1932 v Moskvi, po-
zneje pa v nekem sanatoriju na
Krimu.

Ta izpoved je v nasprotju z iz-
javami nemških prič, ki trdijo, da
je tedaj Popov živel v Nemčiji.
Sodnik je izrazil svoje razoča-
ranje, da Iskrava navzile temu,
da je bila Popova prijateljica, ni
vedela, kako delo opravlja Po-
pov.

— Drugih ljudi nikdar ne vpra-
šam, kaj delajo, — je rekla Iskra-
va.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GRETI FISCHER:

DVE IMENI — TROJE IZGUBLJENIH ŽIVLJENJ

Z gospo pastorec sva stali na pristaniskem mostu in strmeli po morju. Bilo je nekaj drugih ljudi, ki so čakali na ladjo; a bilo je slabo vreme in tako so prišli le tisti, ki so imeli v pristani kaj opraviti. In teh ni bilo veliko.

Z gospo pastorec sva se seznanila v tej ribiški vasi, enostavno zato, ker sva v njej domalega edini tužki. Jaz sem letovila in bi morala biti prav za prav v sednjem kraju, kjer je tujski promet že vpeljan, ona pa je ruska begunka, ki jo je kdove kakšen slučaj z možem vred zanesel tu sem, kjer je po moževi smrti enostavno ostala. Od česa živi, ne vem. Mislim pa, da jo ribiška vas preživlja, ker je pač tu in sama nima ničesar. Dali so ji prazno podstrešnico v hiši za pastorske vdove, in kar se tiče hrane, je pač z malimi zadovoljnimi. Je to suha žena, nenavadno visoke rasti, sredi petdesetih let; obraz ni nelep, a trd. Običajno molči. Vendar nazadnje ni mogla petinštirideset minut — toliko ima ladjo zaradi slabega vremena zamude — molče stati na mokrih deskah, druga poleg druge sloneti ob ograji in strmeli v temno sivo vodo.

„Ali koga pričakujete?“
Da, sestro pričakujem. Ta se je bila s parnikom pripeljala iz Estonije do Kraljeva in ima zdaj priti z obalnim parnikom.

„Ali je že dolga niste videli?“

Ravnodušni in malce prepereli obraz pastorec se ni izpremenil.

„Stirindeset let.“ je dejala.

Ladje se ni od nikoder, na strojih se ji je pripetila okvara in pride po vsej priliki šele v dveh urah. Tako zvezo to zgodbo.

Na veleposredstvu barona Eibenerona onstran Dorpat je živel logar Pluecker s svojo ženo in dvema hčerama. Tu ob robu velikanskih

gozdov ni bilo nikogar, ki bi jih bil nadzoroval ali nadlegoval, življenje je bilo malce enolično, a ugodno. Okrog logarjeve hiše je bilo nekaj samotno, toda do prihodnjega kraja je bilo „samo“ poldrugeto uro. Z župnikovim vozičkom pa je bila pot samo pol tako dolga, če je kdo dobro pognal. In mlademu pomožnemu župniku, ki je bil prišel naravnost v dorpatske fakultete, da nadomestuje starega bolnega pastora, se je vedno mudilo, dasi ni bil ravno preobložen z delom. Bilo mu je štiriindvajset let, logarjevim hčeram pa osemnajst in devetnajst. Levo Marliža, desno Marlenka, tako je letal pastorski kandidat vse proste ure po gozdu in polju. Marliža se je hihitala, Marlenka se je smejala. Rjavi in plavi lasje in teologova polletno zamarnjena griva so vibrirali v vetru.

Vsi skupaj so bili prav za prav udružljivi, takega družabnega življenja nevaženi ljudje. Njihove igre so bile otročje, njihova radost na zunaj glasna, na znotraj pa tiha. Zaljubljeni so bili vsi trije. Sestri, ki se nista bili nikdar prepirali, včasih zvečer nista mogli druga drugi pogledati v oči. Ko sta potem legli vsaka v svojo posteljo, je padla včasih v temo kakšna beseda. Marliža, starejša, je govorila odkriteje in več. Marlenka pa je postajala proti koncu teh srečnih treh poletnih tednov čimdalje bolj tiha. Ko je mladi teolog odpotoval, je utihnila docela.

Teolog Viljem Kelling je moral po tej pomožni službi na župniji prebiti še par mesecev v Dorpatu. Ni pa imel več časa in tudi nobene pretveze, da bi se še kdaj zglasil pri Eibeneronovih. Potem je dobil drugo pomožno, župniško službo, ki je pa trajala celo leto, in to nekje ob Volgi. Potovanje je bilo strašno dolgo in je moral takoj

odrediti. Šele leto kasneje je dobil lasno faro pri Rostovu ob Donu, kjer so zahtevali tankjši Nemeckega pastora. Tu mu je bilo vse, toda trpilo ga je srepeneje. Slika tistih treh poletnih tednov v Eibeneronovi logarski hiši mu ni hotela iz spomina. Vedno jasneje sta se ločila v njegovih domišljiji oba dekliška obraza: smejajo se sinjoki, plavalosi — in tišji s kratkim sijem v sivojavni oči, ki so ga rahlo obkroževali s sileno mehki svetlojavni lasje. Tako je začel župnik pisati pisma svoji nevesti in vedno nujneje prosil, da prišla k njemu. Prejel je odgovor, pisal logarju, hotel je priti po svoje dekle, toda pot je bila predolga. Slednjič so se dogovorili, da naj v imenu božjem dolgo pot preko vse takratne velike Rusije prepotuje sama. On jo bo čakal v Rostovu in jo še tisto uro odvedel pred oltar. Sestri sta se poslovili druga od druge. Obe sta jokali. Ena, ker je odhajala; druga, ker je morala ostati doma. Vedno sta si bili dobri sestre.

Na rostovskem kolodvoru je stal župnik v svoji črni suknji in se boril za svoje dostojanstvo s svojo nepočakano. Potem je slednjič prišel vlak. Kakor brez glave in ne posebno dostojanstveno je stekel ob odpirajočih se vozovih in klical: „Marliža, Marliža!“

Nekdo mu je pomolil škaflo s klobukom in veliko potno torbo z vezanimi arabeskami, in šele potem je dvignil obraz. In pred njim je stala z bleščečimi sinjimi očmi in jarko plavimi lasmi vedrega obraza — plavalosa sestra.

Oba sta prebledela, on od strahu, in ona, ker je ta njegov strah čutila. Dve dolgi leti je bil hrepenel, tisočkrat je bil videl v snu tihi obraz mlajše — kako je bil zamejval imeni, ni vedel.

Potem je šel po peronu, upo-

“GLAS NARODA”

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

bajoč se pod težo njene prtljage. Odpeljala sta se v cerkev in prijazni poklicni brat je sklenil nujne roke. V tem trenutku je bilo enkrat za vselej jasno, da je bila ona močnejša in da ni hotela izpušiti, kar je dobila. Pogledala ga je in rekla:

„Ali nisi bil mislil mene?“ In on je dejal: „Ne!“

Življenje pastorec v velikem južnoruskem kraju takrat ni bilo slabo. Tu je bila hiša in vrt pa družabne dolžnosti in vsakršno delo, to so bili trije otroci, ki so prišli in rasli, bili bolni, ozdraveli in slednjič odšli iz hiše. Vse to je bilo dobro. Župnik je bil v svojem zakonu prav tako vreden kakor v svoji službi. Ni bilo ne nespornost, niti ne zanimarjanja dolžnosti, nobenega povoda, da bi bila drug drugemu gošnja. Tega pa župnikova krščanska prizanesljivost ni zmogla, da bi bil dal ženi pozabiti, kako je zgolj po pomoti prišla v njegovo hišo. Vedno je bila vesela in pri tem zelo dekle, vrla je tudi ostala in se razvila v postavno ženo. Samo vesela ni bila več in hladna sinjina njenih oči je postala trda. Kajti ni mogla pozabiti, da se ji je zgodila krivica. Saj so bila nanjo naslovljena vsa tista rečna in hrepenja pisma in pastorskega kandidata je bila ljubila prav tako posteno kakor njena sestra. Ni hotela, da bi jo gledal, kakor da bi se bila vtihovala.

Govorila pa o tem nista nikoli. Potem so dobra leta minila, prišla je vojna. Nemci niso imeli več tako radi; potem je prišel polom in l. 1917. beg. Čakala sta, dokler je bilo mogoče, dokler sta menila, da moreta. Slednjič so postale aretacije duhovnikov vseh veroizpovedanj vedno čvrste, nekaj so jih bili že postavili pred puške, več ali manj so bili vsi na sumu, da rujejo proti boljševizmu. Neke noči se je prebudila pastorec od udarcev lastnega sra. Bila je trezna žena. V sobi ni bilo duhov in tudi na cesti je bilo vse mirno; ničesar ni bilo, kar bi jo bilo moralo tako globoko presneti in vznemiriti. Tajen strah je moral predreti stene tihega župnišča. Poleg nje je mirno spal njen mož.

(Župnika sem bila v njegovih zadnjih letih pred smrtjo se poznala. Ni bil videti postaran, kljub vsemu, kar je imel za seboj. Bil je velik, močan, zelo postaven mož, posebno čelo pod strmo nazaj potesanimi lasmi je bilo lepo.)

Ozrla se je v njegov obraz. Ravni nos, v spanju rahlo odprta usta, ki so se inace pred njo trdo zapirala, otroško priprte veke — vse to je ušinkovalo, da je bil videti dokaj mlajši kakor sicer, šibkejši, pa tudi bolj vreden ljubezni; kakor se ji je zdel kdaj preje. Zagledala se je v njegovo uho, ki je bilo mešano, a lepo oblikovano in se je tesno prilagalo glavi. In ta trenutek se je zavedla, da vsa ta leta niti enkrat ni v resnici z njim govorila.

Prebudil se je v trenutku, ko se je naglo dvignila in se mu je približala. Dolge tedne nista bila poznala miru ne počitka. Zdal sta sedela v gostilni, zanikarni krčmi, toda na varnem. Pred njima na razpokani leseni mizi je stalo slabo pivo, juha in kruh, za njima na steni je viselo zrcalo. Pred tem zrcalom si je bil župnik malo preje, ko se je bil umil, obrihl dolgo brado. Videl je bil bešen in izperan, a inace je bil zopet tak kot preje. Žena je pogledala sama sebe poleg njega v motnem steklu: ovela, brez barve, zgarana in postarana.

Še malo prej, ko je bila zgela po kruhu, je bila zelo srečna. Samo dan poti ju je še ločil od stare domacije, kjer si bosta mogla slednjič odpočiti, kjer je živela njuna hči — in kjer je bila Marlenka, njena sestra.

V tem trenutku jima je postalo jasno, kar sta ves čas drug drugega zamolčala. Da, on je hotel domov, v Eibeneronovo logarsko hišo, k nekdanji Marlenki. Ali nista v teh dolgih, strašnih tednih prepotovala taista poti, po kateri se je bila pred dvajsetimi leti vozila Marlenka polna ljubezni in svatbenega pričakovanja?

Čudno je bilo, da tega ni mogel izreči, že je hotel zastaviti besedo, potem je skomiznil z rameni in molkal. In še bolj čudno, da tudi ženi ni šlo z jezika, kar je mislila z vsem svojim bistvom: da se je dvajset let borila za tega moža in da ga je zdaj rešila, da bi slednjič bil njen, samo njen!

Toda peljala se nista v Dorpat, marveč v Nemčijo.

Potem sta torej vsa ta leta preživela v mali ribiški vasi ob Vzhodnem morju, in seveda nista nikoli imela toliko denarja, da bi se peljala domov. Zdal je župnik mrtve.

Topotaje se je prikazala na obzorju mala ladja, ko so butali vanjo sivi valovi; bliža se je večja, pristaniški most zaskripelje, mornarji vržejo vrvi in drugi jih pri-

ZA METULJE JE ŽRTOVAL

ŽIVLJENJE

Pariški naravoslovni muzej je priredil razstavo zbirk metuljev pokojnega švicarskega nabiraleca Hansa Frustorferja, da bi zbral za nakup te edinstvene zbirke potrebna sredstva. Zbirka vsebuje do sto tisoč imen, a običajno si lahko ogleda samo šest del njene vsebine. Ostale težke hrastove omare so zaprte. Muzej „Neoparnasa“ je za razstavo premajhen, in zbirke potrebujejo namreč za to ograjeno poslopje. Dvorane so napolne, ker so nežne barve metuljev preobčutljive za nezmanjšano dnevno svetlobo.

Frustorfer je žrtvoval svoji zbirki vse življenje. Kot 22-leten mladenc je prvič odšel „na lov“ v Brazilijo in od tedaj stalno nasledoval po južnih deželah lepe metulje. Zmrzoval je v hribih, si kričal pot skozi tropski pragozd, se tresel od mrzlice po močvirju in naposled podlegel po več operacijah tropskemu črevesnemu raku.

Ko smo bili še mladi, smo vsi zbirali metulje, kakor je zdaj mladina navezana na smučanje nogomet. Vsi smo čitali o čudežnih oblikah in barvah metuljev. A šele ta zbirka nam predloži čudež v pravem obsegu. Človek ne pozna nobenega dragocenega blaga: svile, barv, prozornih čipk ali draguljev, ki mu ne bi bila bližna v vseh barvah sijajoča kriča metuljev, zdaj kakor pri mnihi drobna, zdaj zopet kakor pri ptičjih velika.

A vendar smatrajo umetniki živoročih in zamolkovljoljivih, zelenih in plavih barv za trdijo na stebrih. Potem pride med drugimi, s prtljago obremenjenimi potniki po brvi stara žena.

Stojim nekoliko ob strani in jo natančno vidim. Srednje velika je, suha, s povešenimi rameni; obraz je nežen, bolestan, zgruban, izpod širokih vek se trudoma dvigne pogled. Pastorec seže po njeni ročni torbici, s tem se pozdravi zavleče. Tedajci mlajša odločno stegne roko in jo proži sestri.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

diti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava “G. N.”

načlepe one skromne sivkastočrne izrezljane peroti, ki so slične pravilnim senam. Tu se vidi jo različne številke, na pr. 88, pravilni trikotniki in madeži. Pri velikanski brazilski vrsti “edgo” tako točno posnemajo madeži sovj. glavo z odprtim kljunom, da v strahu zbežijo pred njo vse ptice, ki živijo od ponočnih metuljev. Drugi metulji do ptičje natotno posnemajo one dobro zavarovane sobrate, ki imajo jekel okus, oziroma vonj. Šele drobnogled je v stanu ločiti nedolžen “posnetek” od “izvirnika”.

Vse zabojev vsebuje suho listje in vejice. A to je zopet le videti: metulji posnemajo rastlin-

stvo, da uidejo zasledovalcem. Nekateri metulji so tako redki, da mora nabiralec dolga leta naporno iskati nadomestitev za poskodovan primerek. Frustorfer ima celo unicum v svetu metuljev, dragocena, za stotisočine zneske darovanega “papilio Plwitzi”. Občinstvo ga ne vidi, toda nekaj izložb vsebuje skromnejše “brate” tega “največjega svetovnega zaklada”.

+

Zahvala

Z žalostnim in potrtnim srecem sporočam vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je preminul moj ljubljani sprog oziroma oče —

FRANK UMEK

Umrl je po daljši in mučni ljubezni v najlepši dobi življenja — star šele 45 let. Rojen je bil v fari Sv. Trojice pri Mokronogu na Dolenjskem. Poprje prebiden s sv. zakramenti je na dan Vseh Svetnikov 1. novembra t. l. mirno zaspal v Gospodu. Pogreb se je vršil v soboto, 4. novembra iz hiše žalosti 588 Central Avenue v Brooklynu v slovensko cerkev sv. Cirila na St. Marks Place v New Yorku in po slovenski maši zadušnici na pokopališče Sv. Trojice v Brooklynu.

Tem potom se iskreno zahvaljujem župniku Rev. Hyacinthu Podgorščku za gniljiv nagovor po sv. maši, kakor tudi za nasvete in tolažbo ob pokojnikovi smrti. Zahvaljujem se tudi organizatorju g. Koprivščku za sodelovanje pri peti sv. maši v cerkvi. Prisrčno se zahvaljujem vsem, ki so mi bili v pomoč ob njegovi smrti in me tolažili v urah žalosti. Najlepša hvala tudi vsem, ki so ga obiskali in karkoli dobrega storili za časa njegove bolezni.

Iskreno se zahvaljujem društvu “Sv. Jožefa”, števil. 57 KSKJ, katerega član je bil pokojnik, za krasni darovani venec, kakor tudi častno udeležbo pri pogrebu in za nagovor tajnika Jaka Piškurja ob odprtem grobu. Srčna hvala za krasne darovane venec pokojnikovim sestri Antoniji, njeni hčerki Izabeli in sinu Edwardu; pokojnikovim sestri Jozefi in njeni družini; bratranec Ignacij Strukelj in družini; bratranec Leonu Strukelj in družini in sestrični Johani Bezek in družini. Nadalje družinam: Beljan, Benčich, Jožef Bizjak, Alois Bizjak, Stefan Bizjak, Cantarini, Cella in Julia Karzecek, Hensel, Anton Jeschelnik, Knez, Novak, Sitar, Trušnovce Weibel, Welk in Zajc. Nadalje “Fellow Workers of Pioneer Ice Cream Brands Company Inc.” in “The Vortex Press Girls”. Nadalje se zahvaljujem za darovane sv. maše družinam Turnšek, Cvetko, Orošek, Vatrovec in ostalim neimenovanim. Za poklonjen dar se zahvaljujem družini Anthony Cvetkovich, Snyderman St. in Vincenc Otar. Zahvala vsem, ki so prišli z avtomobili, posebno Mr. Turnšek ml., Mr. Klun in Mr. Spieler.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so čuli ob mrtvaškem odru kakor tudi vsem tistim, ki so se udeležili pogreba in sv. maše v tako obilnem številu. Zahvaljujem se tudi Mr. Antonu Kirnu, pogrebniku na 514 E. 6th St., N. Y. C., ki je uredil vse v moje popolno zadovoljstvo. Zahvaljujem se pač vsem — in ako mogoče kdo po pomoti ni bil omenjen, naj oprosti, kajti težko mi je ohraniti imena vseh v spominu v teh težkih urah.

Težka je bila ločitev in pozabljen ne boš nikoli. Lahka naj Ti bo tuja zemlja do dni, ko se vidimo nad zvezdami.

Zalujoca sopraga
FRANCES UMEK in SIN FRANK
ter ostali sorodniki.

Knjigarna “Glas Naroda”

SLOVENE PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

POVESTI IN ROMANI

Splošna Knjižnica:

(Nadaljevanje.)

St. 51. Slov. balade in romance.....	50
St. 52. V mešču.....	1
St. 53. Namizijeni bolnik.....	50
St. 54. To in onkraj Setle.....	30
St. 55. Glad (Hansson).....	90
St. 56. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del.....	1
St. 57. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del.....	1
St. 58. (Golar) Bratje in sestre.....	75
St. 59. Vojak, I. del (Dostojevski).....	90
St. 60. Vojak, II. del.....	90
St. 61. Vojak, III. del.....	90
St. 62. Vojak, IV. del.....	90
Val 4 deli.....	3.25
St. 63. Kamela, skoki ubo sivanke, veseloliga.....	45
Slovenski pisatelji II. sv.: Potrebna povest, Moravsko sliko, Vojvoda Pero i Perica, Črtece.....	2.50
Tigrovi zabje.....	1
Tik za vrtove.....	70
Tulci, (Berke), trd. vez.....	75
Tri indijanske povesti.....	30
Tunel, soc. roman.....	1.50
Trenutki oddiha.....	50
Turki pred Dunajem.....	30
Tri legende o razpeli, trd. vez.....	65
Tisoč in ena noč:	
I. svezek.....	1.50
II. svezek.....	1.50
III. svezek.....	1.50
S KNJIGE SKUPAJ.....	3.75
Tisoč in ena noč (Rape).....	1
Ugrabljeni milijonar.....	1.20
V krompirju kavičarje.....	1.50
V rožmarinu (Majakovski).....	1.50
V gorah kavičarje.....	1
V oklepajih okrog sveta:	
I. del.....	90
II. del.....	90
III. del.....	90
ORA SKUPAJ.....	1.00
Vojni kavičarje.....	1

Vera (Waldova), broš.35

Vojaka na Balkanu, s slikami.....25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....75

Vojak, (Rabindranath Tagore), broširano.....60

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

Vojak, (Rabindranath Tagore), trdo vezano.....1.25

SPISI ZA MLADINO

(GANGL)

3. sv. trdo vezano. Vsebuje 12 po-

vesti.....50

4. sv. trdo vezano. Vsebuje 8 po-

vesti.....50

5. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

6. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

7. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

8. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

9. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

10. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

11. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

12. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

13. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

14. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

15. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

16. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 po-

vesti.....50

Gospa REGINA Roman iz življenja : ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

82

— Na mene se moreš popolnoma zanesti, Tom.
Tom prisede k njej.
— Ker sva ravno sama, bi s teboj rad še nekaj govoril. Ali ni si tudi ti opazila, da je Urška zadnje čase postala bolj resna in tiha, zelo premenjena?
Teta se ozre vanj z nenavadnim pogledom.
— Da, od zabave svojega rojstnega dne je postala vidno bolj tiha.
— Ali kaj slutiš, kaj bi bil vzrok njene izpremembe?
In teta se mu ljubeznjivo nasmeje.
— Seveda, Tom; pač ni več otrok in se tega zaveda.
Tomovo srce utripa močno in glasno.
— Torej, ti si tudi opazila?

S tem misli Tom, da je teta tudi opazila, da ima Urška rada Nimroda. Toda teta je mislila povsem kaj drugega, toda, zvesta svojem sklepu, tudi sedaj ni hotela povedati in ni slutila, da je s svojim molkom pomagala vidati steno med obema mladima človekoma. Vedela je, da se Tom in Urška medsebojno ljubita in je smatrala za popolnoma naravno, da si bosta nekega dne našla pot eden do drugega. Ako bi količkaj slutila o medsebojni ljubosumnosti, bi prav gotovo posegla vmes. Toda oba sta to ljubosumnost tako dobro skrivala, da celo stara gospa ni mogla ničesar opaziti. Misli si je, da je hotel Tom, da postane Urška nekoliko starejša, predno jo bo zasnil in to se ji je zdelo zelo pametno. Dobra stvar potrebuje mnogo časa in po njenem mnenju ne bi škodoval, ako se čustva obeh še nekoliko poglabijo.

Tako je tudi minila pomlad in napočilo je lepo poletje. V parku je vse zelenelo in cvetelo, da je bilo veselje. Urška je zelo rada sama hodila po parku in posebno prijetno za njo je bilo malo jezero. Po več ur je mogla sedeti ob bregu na klopi, ki je bila skrita v grmovju ter je nemo gledala pred se, ali pa brala kako knjigo. S kakimi občutki je včasih gledala na vodno gladino, ni nikdo slutil. Toda vedno pogostje si je mislila, kako prijetno bi bilo počivati na dnu tega jezera, ako s svojo srčno bolečino ne bi več mogla dalje živeti.

Takrat se nekega dne zopet na svojem priljubljenem kraju. V rokah je sicer držala knjigo, toda ni brala; njene oči so žalostno in temno počivale na mirni površini jezera. Bilo ji je, kot da jo jezero vabi: 'Pridi, tako hladno je tukaj!'

Toda teh misli se naglo otrese, ko zasliši za seboj na peščeni poti korake. Gledajoč skozi goščavo, opazi Georgino Donaldovo v elegantni, svetli poletni obleki. Prišla je gologlava, kajti čepico je pustila v avtomobilu. In Urška pomisli žalostno: prišla je, kot bi se tukaj počutila že doma.

Že zopet ona? Urška se ji ni mogla pokazati; tajna jeza na Georgino ji je stiskala srce. Gotovo so ji v hiši povedali, da je Urška v parku; mogoče jo je teta poslala, da jo poišče. Toda Urška ni bila niti najmanj razpoložena, da bi se z njo razgovarjala.

Mirno ostane v svojem skrivališču in vidi, da gre Georgina mimo nje proti vratom parka. Skozi ta vrata je imel Tom navado prihajati, ako je bil na polju. Urška tiho vstane. Zadnje čase ga je je malokdaj na konju spremljala in je vedno imela kak izgovor, tako da je ni več nadlegoval. Misli si, da ni hotela iti iz hiše za dalje časa, ako bi slučajno prišel Nimrod. V svoji ljubosumnosti je bil iznajdljiv, da je sam sebe mučil.

Sedaj vidi Urška Georgino, kako gre proti vratom; kako gleda po cesti in se zopet obrne. Toda ne gre daleč v park, temveč se zopet kmalu obrne in gre zopet počasi proti vratom. In — tedaj zagleda Urška Toma na konju, ko jaha skozi vrata. Vidi, kako mu gre Georgina nasproti, kako obstane pred njim in z njim govori.

O — prav gotovo sta se dogovorila, da se tukaj srečata, kajti Tom skoči s konja, ga vodi na vajetih za seboj ter gre počasi Georgino dalje.

Urški je hotelo srce počiti. Z mrtvimi, praznimi očmi gleda za obema. Trudna vstane, da bi tudi šla proti hiši, toda drži se daleč za njima. Ni mogla slišati, kaj sta govorila, toda videla je, kako je Tom večkrat odmaknil veje, ki so visele preko pota, da ne bi Georgine opraskale. To je bila vsakdanja uljudnost, toda Urška je bila Georgini za to nevedljiva. Bilo ji je, kot bi imela komaj še toliko moči, da bi prišla do hiše. Neprenehoma sledijo njene oči. Tomu in Georgini. Bilo jo je sram, da se jima ni oglašila, toda za to ni imela moči.

Sedaj vidi, da sta oba obstala, da je Georgina skoraj razburjeno govorila s Tomom in da se mu naskrat oklene okoli vratu, se mu vrže na prsi in ga pritisne k sebi.

Več ni videla — več ni hotela videti. Obrnila se je vstran in tekla, kot bi jo kdo podil, po stranski poti proti hiši. Ko pride v hišo, hiti po veži proti stopnicam, kjer je sluga snažil ograjo. Urška se nekoliko ojavlja in pravi kar najbolj mirno:

— Prosim, naznanite gospej, da me zelo boli glava in da ne pridem h kosilu, ker grem v posteljo.

Služabnik se prikloni in pravi: — Dobro, milostljiva gospice! Urška hiti dalje. In sedaj je bila v svoji sobi, vendar enkrat sama v svojem obupu in bridkosti. Ko zapre vrata svoje sobe, se vrže na divan, izmučena, uničena. Leži, ne da bi se ganila, žrtve blazne bolesti. Ničesar ni občutila; ničesar ni mogla misliti, kot da je Tom imel drugo žensko v svojem objemu in da je ta ženska imela toliko pravice do njega, da se ga je smela okleniti.

Tedaj je bilo res, česar se je že tako dolgo bala in vendar je našla to resnico še sedaj nepričakovano.

Georgina Donaldova bo postala Tomova žena — Georgina, ki ga je pogledovala s tako vročimi, poželjivimi pogledi, s pogledi, ki so se ji zdeli nesramni, toda menda samo zato, ker je bila ljubosumna. Da — da — pekoče ljubosumna je bila na to žensko in nepopisljiva bolečina ji je trgala srce. Tako leži kot žrtev divjega čupa. Ni se ganila, ni jokala in tožila, ležala je samo kot uničena, brez moči in krčevito je stiskala blazino.

Čez nekaj časa sliši, kako je nekdo pritisnil na kljuko, sliši, kako tiho kliče teta Greta njeno ime. Gotovo je hotela samo pogledati za njo. Toda Urška ni mogla odgovoriti. Nobenemu človeku ni mogla pogledati v obraz, nobene besede ni mogla spraviti iz sebe. Samo kričati bi mogla v svoji največji duševni sili. Sama je morala biti — popolnoma sama s svojo bolečino. Nikdo ni smel niti slutiti, kako uničeno se je počutila.

Tiho zopet odide teta Greta, misleč, da Urška spi.

(Dalje prihodnjič.)

BRATA MALI PRED SODIŠČEM

Novo mesto, 25. oktobra.
Davi se je pričela pred okrožnim sodiščem razprava proti morilecema Amaliji Maličeve od Sv. Roka 67 pri St. Vidu na Dolenjskem.

Sodišče je izdalo samo okrog 60 vstopnic, podpisanih od predsednika okrožnega sodišča, s katerimi edino je mogoče priti v pravno dvorano, ki je povsod dobro zastražena.

Ko je sodni dvor zavzel svoje mesto, so pripeljali pazniki najprej Marijo Golmarjevo, ki je sedla na drugo klop za obtožence, takoj nato pa brata Antona in Andreja Malija, ki sta sedla na sprednjo klop. Vsi trije so prišli popolnoma mirno v spremstvu paznikov v dvorano, pogledali niso ne na levo, ne na desno ter sedli na klop. In Anton Mali se je nekoliko priklonil.

Levo od njih so zavzeli svoja mesta zagovorniki, in sicer dr. Ivan Vasič za Andreja, dr. Franjo Ivanetič za Antona, dr. Ceperič iz Ljubljane za Marijo Golmarjevo. Stara Anžlovarjeva, starša nesrečne Malke, pa zastopa novomeški župan odvetnik dr. Josip Režek.

Anton Mali, ki je oblečen v temno obleko, je pripovedoval, da je obiskoval 8 let osnovno šolo v Goricih. Pri vojakih ni bil in na predsednikovo vprašanje, če je bil kaznovan pravi, da ne. Predsednik je nato ugotovil, da stoji v spisih drugače, o čemur bodo še govorili.

Nato je pozval predsednik Marijo Golmarjevo, da stopi bliže. Obtoženka nosi moder, čedno narajen kostum, ki priča, da je dobra šivilja. Na glavi ima moder klobuček. Pripovedovala je, da je dovršila 4 razrede osnovne šole v Križah ter je mati dveh nezakonskih otrok, o katerih živi sama 9-letna hčerka Marija. Kaznovana še ni bila nikoli. Pramožnja ima okrog 40.000 Din.

Predsednik je nato pozval v razpravno dvorano priče, od katerih je navzelo samo stari Anžlovar, Malijev brat France ter brat Golmarjeve, Jernej. Malijeva mati ni mogla na razpravo, ker je upravitelj zdravilišča na Golniku dr. Neubauer poslal zdravniško izpričevalo, da zaradi bolezni ne more na pot. Priča Rakovec Franc, ki ga je Andrej Mali sam predlagal za pričo, je poslal okrožno pismo, da zaradi bolezni ne more k razpravi, vztraja pa na tem, kar je izpovedal preiskovalnemu sodniku.

Nato je predsednik pozval France Malija in Jerneja Golmarjeja, da se odstranita iz dvorane in da bosta okrog pol 11. ko bo prečitana obtožnica, na razpolago. Ostale priče, Hrovat in Marija Anžlovar, so bile najavljene z vlakom ob 10.

Ob 8.48 je povzel besedo državni tožilec dr. Rus, ki je pričel s čitanjem obtožnice.

Državno tožilstvo je vložilo obtožnico zoper Malija Andreja, rojenega decembra meseca 1904 na Malijevem Brdu v Križah pri Trzinu kot sina Petra in Marije Mali. Obtožene je posestnik in trgovec pri Sv. Roku pri St. Vidu, pismen in že obsojen; dalje zoper njegovega brata Mali Antona, ki je bil ravnatelj rojen oktobra meseca 1919 in je bil tudi že enkrat obsojen in zoper Marijo Golmarjevo, aprila meseca 1904 na Golniku rojeni hčeri Jerneja in Marije Golmajer. Obtoženka je samiška, pismena in še ni bila obsojena, ter je šivilja doma na Golniku.

Mali Andrej in Mali Anton sta

v noči 26. aprila 1933 pri Roku usmrtila Andrejevo ženo oz. Antonovo svakinjo Amalijo, rojeno Anžlovar, s tem, da sta fingirala razbojniški napad in ji je eden z nožem prerezal vrat. Dejanja sta storila po ponovnih poprejšnjih dogovorih, torej po zrelu prevladu na okrutni način in iz koristoljubja, njen mož Andrej pa tudi zato, da prikrije drugo zločinstvo, namreč krivo pričevanje in krivo prisego v znanem Lombarjevem procesu.

Golmajer Marija je oba brata v poprejšnjih razgovorih z naklepom zapeljala in nasnovala in oba v tem naklepu podkrepila, da sta Amalijo umorila. Z Mali Andrejem je sporazumno najela nje govega brata Antona za skrivno popotovanje z Golnika k Sv. Roku ter mu v ta namen izročila Andrejev samokres, obenem mu je pa obljubila tudi denarno nagrado za umor in mu takoj izplačala 200 Din na račun potnih stroškov.

Vsi trije obdolženci so s tem zakrivali zločinstvo zoper življenje in telo po § 167, odst. 2, št. 1, 2 in 4 kaz. zak. o. d. o. Golmajer Marija kot zasnovolka po § 34, 1. kaz. zak. Mali Andrej pa zaradi lažne izpovedi pod prisego tudi zločinstvo zoper pravosodje po § 144, odst. 2 kaz. zak. Obtožnica zahteva, na se kaznujejo vsi trije po navedenih paragrafi. Težki paragrafi zahtevajo smrtno kazn.

Januarja meseca lanskega leta se je Mali Andrej poročil v župni cerkvi v St. Vidu pri Stični z Amalijo Anžlovar, hčerko premožnih staršev Antona in Marije Anžlovar, ki še oba živita v svoji prijazni domačiji v St. Vidu. Andrej je hotel imeti predvsem bogato nevesto in se je z Amalijo seznanil s posredovanjem neke služkinje, nadalje pa z dopisovanjem.

Amalija je bila miroljubna, izredno izobražena in pri ljudeh splošno spoštovana ter čislana. Vedno je pa tudi stremela za tem, da je povzdigovala svojega moža v javnosti ter mu pomagala k ugledu z besedami in dejanji. Doma mu je stregla in ga ljubila z vsem žarom svojega udanega srca in mu v svoji ponižnosti seznavala celo čevlje in umivala noge. Mali Andrej je pa himarskega in potuhnjeneega značaja, ki se je sicer znal prilivati tustu in taščiti tako pristrčno, da sta ga imela rada kakor lastno dete svojo ubogo Amalijo, ki je bila vedno njun ponos. Svojo ženo je Andrej kmalu pričel zanemarjati, jo žaliti in zamčevati ter varati v taki meri, da se je reva bridko pritoževala napram svoji materi, da mož za njo nima niti najmanj čuta in ljubezni, da si sta šele malo časa poročena. Navzlic temu je pa reva svoje gorje skrbno skrivala pred svetom, da bi o tem nihče ničesar ne zvedel. Šele letos na velikonočni ponedeljek 17. aprila, torej 9 dni pred svojo nesrečno smrtjo, je Amalija potožila svoje duševne muke svoji sestri Hrovat Mariji, ko ji pripovedovala, da se z Andrejem še nikdar nista sprla tako hudo, kakor na velikonočni petek. Tedaj je Andrej doma udaril 9letno Marijino hčerko Anico in bi bila tudi sama skoraj tepena. Preprij je nastal iz malenkosti, ker je mož zelo razburljiv in nagle jeze, a končno sta se spet poravnala in si segla v roke. Zato je Amalija svojega svaka Hrovata Ivana skrivaj prosila, naj bo ob velikonočnem obisku s svojo ženo prav posebno prijazna, da bo tudi Andrej videl, kako ima drugod besedo in veljavo tudi žena in kako je drugod vse drugače, kakor pri njih.

Dne 1. marca letošnjega leta se je nadaljevala v Ljubljani glavna razprava proti Lombarju Josipu, ki je bil zaradi roparskega umora Vojnikoviča Smila v Kozezah obsojen na dosmrtno ječo. Pri tej razpravi je senat sklenil preiskavo zoper Malija Andreja, ker je na prvi razpravi obtoženca na korist po krivem prislegu in ker je kraj meseca februarja hotel zapeljati župana občine Križe pri Trzinu, naj bi potrdil uradne zapiske o izdajanju živinskih potnih listov. Tedaj so Andreja za to pridržali v preiskovalnem zaporu, kjer je ostal do 13. marca, ko je bil izpuščen proti obljubi, da ne bo pobegnil.

Andrej se pa tedaj ni vrnil k svoji ženi, čeprav ga je Amalija

s svojo razbremenilno izpovedjo rešila preiskovalnega zapora, temveč je hitel naravnost k svoji ljubici Golmajer Mariji na Golnik, kamor ga je pozneje neopričakovano prišla iskat njegova žena in spet spravila na dom k Sv. Roku.

V noči dne 26. aprila ob 3. zjutraj je bila Mali Amalija umorjena v podstrešni spalnici v svoji postelji kljub temu, da je pri njej spal tudi njen mož, ki se mu pa ni zgodilo ničesar hudega.

Zdravniki so kot sodni izvedenci izrekli mnenje, da je storilec svoji žrtvi najmanj dvakrat z nožem prerezal na levi strani vrat in glavno žilo jugularis, da je Amalija radi popolne izkrvavitve in zračne embolije morala umreti in bi tudi takojšnja zdravniška pomoč ne bila mogla preprečiti smrti. Razen poškodbe na vratu, ki je bila zadana z veliko silo, je pa dobila Amalija še 18 drugih ubojnih ran, ki so bile pa le lahke in brez zveze s smrtjo. Ali izvirajo te poškodbe iz smrtnih borbe v spanju napadene žrtve, je sicer verjetno, vendar pa ni povsem pojasnjeno.

(Dalje urihodnjič.)

STRASTEN KADILEC MED OPICAMI

Kadiška strast je grda razvada in če se hoče pravi kadilec odvaditi kaditi, mora napeti vse sile in imeti res trdno voljo. Pravi kadilec bo lačen in žejen, toda za cigareto bi dal vse. Odpovedati se kajni naenkrat je zelo težko, ker se organizem preveč navadi na nikotin in človek čuti navadno težke posledice, če naenkrat neha kaditi. Kakor je kadilec število cigaret ali cigar postopoma zviševal, taki ga mora zopet postopoma zniževati, če se hoče odvaditi kaditi, ne da bi škodoval svojemu organizmu.

Enako postopajo pazniki v londonskem živalskem vrtu s opico, ki je strastna kadilka. Bubu, črni šimpanz v londonskem žival-

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOŽNJIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Bremen v Bremen

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Pres. Roosevelt v Havre
St. Louis v Hamburg
Majestic v Cherbourg

17. novembra:
St. Louis v Hamburg
Paris v Havre

18. novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Vendôme v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
De France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra:
Rex v Genoa
Majestic v Cherbourg

12. decembra:
St. Louis v Hamburg

13. decembra:
Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

22. decembra:
Olympic v Cherbourg

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre

31. decembra:
Pennland v Havre

Za Božič
"ILE DE FRANCE"
25. NOVEMBRA LI 16. DECEMBRA
ALI NA KRASNEM NOVI PARNIKU
"CHAMPLAIN"
2. DECEMBRA
ČISTE, MODERNE KABINE DOBRASLUŽBA
NIZKE CENE ZA VSE DELE SLOVENIJE
Za pojasnila in karte vprašajte pri —
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
FRENCH LINE

**... SKUPNA ...
POTOVANJA
in cene vožnji:**

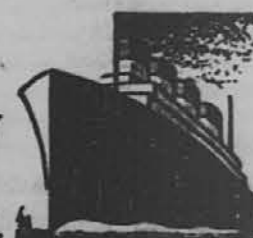
BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE ———— 25. NOVEMBRA
BERENGARIA ———— 29. NOVEMBRA
EUROPA ———— 15. DECEMBRA
BERENGARIA ———— 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE ———— 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street New York, N. Y.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1934
IMAMO V ZALOGI

Cena 20c
s poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.